

Vicia faba 'Brottby'

Uppland

Beskrivning: 'Brottby' har medelhöga ogrenade och stadiga plantor. Den bildar många, korta och knubbiga, upprättstående baljor. Baljorna mognar tidigt och innehåller vanligen tre runda, små och oregelbundet knubbiga frön. Utmärkande är att skalet är betydligt tunnare än hos större bondbönor. De mogna fröna är gulvita.

NGB-nummer: NGB17820. Sorten är synonym med NGB11731 'Gerd'.

Historia: På 1940-talet introducerades större bondbönor men Kerstins mormor tyckte de var som skinnlappar. Tidigare hade man ätit små bönor, men de gick inte att få tag i. Men när Kerstins mamma Gerd jobbade som hemsamarit under senare hälften av 1970-talet fick hon av en händelse tag i de rätta små bönorna. Hon jobbade då tillfälligt hos en man i 90-årsåldern, en gammal ogift torpare i Kullängen. En dag ville han bjuda på något hon aldrig ätit förut, bönvälling av en speciell böna. Gerd glömmet det aldrig när hon fick smaka bönvällingen där i köket. Gerd fick en påse med små torkade bönor som hon sedan hon och Kerstin fortsatt att odla. Mannen som bönorna kom ifrån hade odlat sorten i hela sitt liv.

Odlingsanvisning: Bondbönor är normalt en tålig gröda. De ka dock angripas av bladlöss och bönsmyg. De sås så fort jorden reder sig med 10-15 cm mellanrum. Hela växten är ätlig och även de omogna baljorna kan i ett tidigt stadium ätas. Men det är främst de omogna fröna som använts och de skördas när full storlek på baljan uppnåtts men då den fortfarande är grön. När baljan blivit svart och börjar torka kan man ta frön till nästa års sådd. Även de torra fröna kan blötläggas och kokas.

Finns att få tag på: Tillgången är begränsad. Uppförökning pågår hos Norrtälje naturcentrum.

Källor:

Nygårds, Lena och Matti Wiking Leino, 2013. Klint Karins kålrot och Mor Kristins böna. Alnarp: SLU
Personliga kontakter